

Politična šola

23 mladincev, članov ZSMS, ki opravljajo ali pa so predvideni za odgovorno dolžnost v vodstvu osnovne organizacije, je obiskovalo osemnajsto mladinsko politično šolo, ki jo je organiziralo predsedstvo občinske konference Zveze socialistične mladine Lj.—Center.

Mladinska politična šola naj bi dala mladini vpogled v družbeno dogajanje doma kot tudi drugod. In ne le to! Mladji aktivisti so na tej šoli dobili osnovna marksistična znanja, nekateri prvič, drugi pa so jih poglobili.

Predavanja, ki so jih vodili priznani družbeno politični delavci niso bila zgolj pripovedovanje in učenje. Na njih so mladi lahko tudi dopolnjevali že znano, lahko so se pogovarjali in si razjasnili nejasna vprašanja.

In kakšne so bile obravnavane teme? Naštetimo le nekatere: Nastanek in razvoj marksizma; Delitev dohodka med

TOZD in družbo; Delegat v samoupravni socialistični družbi; Informiranje v delegatskem sistemu; Kulturna vzgoja mladih; Znanstveno tehnološke revolucije in delavski razred; Komunistična partija Evrope v odnosu do 25. kongresa KP SZ ipd.

Mladi so torej na enotedenski politični šoli, ki je bila v prostorih KS Tabor, dobili široko obzorje novih znanj in poglobljenih razmišljanj o pomembnih vprašanjih, ki jih mora imeti razčiščene vsak mlad družbeno politični delavec.

»Z znanjem, ki sem ga pridobil na tej mladinski politič-

ni šoli bom lahko sedaj veliko bolje delal. Šola je dobro zasnovana in povsem samoupravno organizirana. Sami vodimo razgovore, sami se dogovorimo za rešitev vsakega problema. Poleg sveta šole imamo organiziran tudi aktiv ZK, ki nenehno sledi prizadevanjem prisotnih, da bi na osnovi njihovega dela in aktivnosti v šoli lahko najprizadevnejše predlagali za sprejem v vrste ZK. Poleg predavanj in razgovorov pa smo imeli tudi drugi del, zabavnejši in tudi koristen. Ogedali smo si nekaj kulturnih prireditev. Tudi izmenjavo izkušenj pri delu v osnovnih organizacijah ne smem zanemariti. Iz teh medsebojnih razgovorov sem povzel marsikaj koristnega za boljše in bolj poglobljeno delo v moji osnovni organizaciji.« Je o vtisih z zadnje politične šole pripovedoval eden izmed udeležencev, ki je poln delovnega elana nestrpnost pričakoval, da se vrne v svoje delovno okolje.

DARINKA LEGAT

Izgube, izgube...

Čprav prihajajo podatki o lanskem gospodarjenju ljubljanskega gospodarstva s precejšnjo zamudo, je pred dnevi ljubljanskega podružnične službe družbenega knjigovodstva postregla z nekaterimi zanimivimi (prej žalostnimi...) ugotovitvami o tem, kako so v letu 1975 gospodarile organizacije združenega dela v našem glavnem mestu. Tako je po podatkih SDK lani v Ljubljani poslovalo z izgubo kar 48 temeljnih in drugih organizacij združenega dela (brez železnice in elektrogospodarstva), kar pomeni, da se je njihovo število v primerjavi z letom 1974 povečalo za 71 odstotkov! Skupna izguba, ki so jo imele temeljne organizacije združenega dela pa znaša 130 milijonov dinarjev ali 28 odstotkov več kot predlanskim. Z uveljavljanjem ustavnih načel in odkar smo prešli na obračun bruto osebnih dohodkov, je možno kriti izgube v breme zakonskih obveznosti iz dohodka le v izjemnih primerih. Zato so se organizacije združenega dela posluževale predvsem »popravka« vrednosti terjatev, katerih zakonski rok je potekel, še kako dobrodošle pa so bile tudi rezerve. Vendar kljub temu vseh izgub ni bilo mogoče pokriti.

Delovnih organizacij, ki jim primanjkljaja ni bilo mogoče pokriti je bilo na ljubljanskem območju 12, najbolj zgovoren pa je primer industrije oblačil Tip-Top, ki je lani »prigospodarila« okroglih 27 milijonov dinarjev poslovne izgube. Gre za precej visoko vsoto, toda, kot se »tolajijo« v tej delovni organizaciji, je »komaja« za nekaj več kot 39 odstotkov večja od predlanske! Podjetje se je lani ubadalo s precejšnjimi težavami, saj mu je primanjkovalo obratnih sredstev, zaloge so se kopičile, naročil pa je bilo vedno manj in manj... Po zatrdilu odgovornih v Tip-Topu mislijo letos izgubo pokriti z lastnimi sredstvi in s sanacijskim kreditom banke. Na tej poti so storili že prvi korak — v Münchnu so zaprli svojo trgovino, saj so imeli z njo kar 4 milijone dinarjev izgube! Prav tako so že uspeli izboljšati in povečati produktivnost, uvedli so sistem neposredne odgovornosti, izboljšali obveščanje, nameravajo pa tudi modernizirati

opremo. S temi in drugimi sanacijskimi ukrepi se bodo, tako vse kaže, sčasoma le rešili najhujše stiske.

Še slabše se je godilo delavcem SGP Temelj Črnuče, ki je imelo konec lanskega leta 3,5 milijona dinarjev poslovne izgube, kar bi se še dalo nekako urediti, vendar so podjetje že januarja letos zavoljo slabe perspektive ukinili. Na drugi strani je k visokim izgubam v lanskem poslovanju ljubljanskih delovnih organizacij bistveno pripomogla industrija, le za spoznanje boljše je bilo v gradbeništvu, trgovini in gostinstvu. Veliko boljše pa so gospodarili v kmetijstvu in ostalih panogah. Kmetijcem je celo uspelo zmanjšati izgube iz prejšnjega leta, kar seveda niso pričakovali niti največji optimisti. Razmeroma dobro so lani gospodarile tudi prometne delovne organizacije, saj je imel izgubo edino Viator s svojo taxi službo. Če pa pogledamo položaj po posameznih ljubljanskih občinah, so lani najslabše gospodarile delovne

organizacije v Šiški, k celotni izgubi v mestnem merilu so namreč prispevale skoraj 40 odstotkov, kar je doslej brez dvoma izjemen primer. Veliko bolje od Šiškarjev so poslovale organizacije združenega dela iz Centra, Most, Viča, po analizi izgub pa Bežigrad nosi neslavno »kronok«, saj je eno podjetje v tej občini (Tip-Top) imelo največjo izgubo med vsemi podjetji v ljubljanskih občinah, drugo, SGP Temelj pa je šlo celo v likvidacijo!

»Bera« je torej precej žalostna. Kar 48 temeljnih in drugih organizacij združenega dela in skupno 130 milijonov dinarjev poslovne izgube! Skratka, preveč in prevelike izgube. Vse kaže, da se je ljubljansko gospodarstvo lani znašlo v »krčih«, kako pa bo letos pa bomo lahko kmalu videli. Novi predpisi na področju dolžniško upniških razmerij v prometu proizvodov in blaga ter pri opravljanju storitev bodo namreč veliko bolj kot prej utrdili medsebojne obveznosti »prizadetih«, zlasti pa zavezovali dolžnike, ki so bili ob ohlapnosti dosedanjih predpisov v privilegiranem položaju. Vse to pa je ustvarjalo ugodna tla za neplačane obveznosti, ki so povzročale nelikvidnost v poslovanju delovnih organizacij, o čemer dovolj zgovorno priča primer črnučkih gradbincev (SGP Temelj). Seveda pa bi želeli, da bi bilo ob letu takih primerov v ljubljanskem gospodarstvu čim manj, čeprav smo si že danes lahko na jasnem, da se bodo morala nekatera podjetja spričo svojega nekajletnega slabega poslovanja, hočeš nočeš posloviti »od življenja«. I. V.

Zapostavljeno malo gospodarstvo

Kako iz težav?

Aprila so se v vseh slovenskih regijah zvrstili posveti o aktualnih problemih malega gospodarstva. Za vse po vrsti, med katerimi ni bil izjema tudi ljubljanski posvet, je značilna ugotovitev, da je malo gospodarstvo kljub prizadevanjem republiškega odbora sindikata obrtnih delavcev Slovenije, še vedno v podrejenem položaju v primerjavi z ostalimi panogami. Ob nemara že kar pretirano zapostavljeni vlogi pa se nam samo po sebi vsiljuje vprašanje, z njim pa brez dvoma tudi nujnost, da z organizirano družbeno akcijo ob podpori sindikatov storimo vse za hitrejši razvoj storitvene in proizvodne obrti, torej malega gospodarstva v celoti. To terjajo v največji meri ugotovitev, da so v Sloveniji doslej le redke občine, (kar za Center ne bi mogli trditi!), podrobno proučile položaj malega gospodarstva na svojih območjih in izdelale določen akcijski načrt razvoja v prihodnjih petih letih.

Podobno kot v ostalih regijah je bilo tudi na ljubljanskem posvetu slišati, da je največji primanjkljaj delovne sile na področju malega gospodarstva čutiti v »čisti« storitveni obrti. Najbolj še zmerom manjka frizerjev, krojačev, mizarjev, čevljarjev, vodovodnih instalaterjev, ključavničarjev in nekaterih drugih profilov poklicev, skratka primanjkljaj delovne sile je povsod tam, kjer gre za opravljanje manjših hišnih storitev. Toda, to še zdaleč ni vse, kar pesti storitveno obrtno dejavnost na širšem ljubljanskem območju in v Centru. Zadnja leta vesperek ugotavljamo (vse ostaja le pri tem), da nam v mestu primanjkuje tudi servisnih služb; zlasti kritično je stanje s servisi za popravilo gospodinjskih aparatov, ki jih je občutno premalo in še tisti, ki jih imamo, so premalo, da bi ustregli čedalje večjemu povpraševanju po tovrstnih servisnih storitvah.

Ob teh in celi vrsti drugih spoznanj, se v regiji zlepa ne moremo otresti vtisa, da je malo gospodarstvo (to velja tako za storitveno kot proizvodno obrt) še vedno precej razdrobljeno, neorganizirano in nepovezано, pri čemer ne gre prezreti tudi precejšnjega nazadovanja v odnosu na razvoj ostalih gospodarskih panog. Če bi nadaljevali s takšnim trendom tudi v prihodnje, bi z zaostajanjem malega gospodarstva za ostalimi dejavnostmi v dobrušni meri ogrozili nadaljnji skladen razvoj gospodarstva in družbe v celoti.

Zato so na posvetih sklenili, da mora biti cilj srednjeročnih načrtov razvoja malega gospodarstva usmerjen predvsem v doseganje zadovoljive reproduktivne sposobnosti, ki bo obrtnim in ostalim uslužnostnim dejavnostim omogočil hitrejši in skladnejši razvoj panoge. Če bo ta cilj uresničen, bomo istčasno prišli do tega, da bomo naposled le izenačili položaj delavcev pri zasebnih delodajalcih z ostalimi delavci v združenem delu. V največji meri v reševanju njihove stanovanjske problematike (na tem področju je lahko Center drugim občinam za zgled), strokovnega izpopolnjevanja in izobraževanja ob delu, letnega oddiha in rekreacije in osebnih dohodkov. Ob spoznanju, da so bili doslej delavci v storitveni in proizvodni obrti velikokrat prikrajšani za vrsto teh ugodnosti, kar je razumljivo vplivalo na veliko fluktuacijo v malem gospodarstvu.

Srednjeročni načrti razvoja malega gospodarstva po regijah naj bi predvsem terjali, da bi proizvodna obrt v svojem razvoju v največji možni meri sledila razvoju velikoserijske proizvodnje. S tem bi jo v

določenem smislu le dopolnjevala, precej pa bi prispevala tudi k večji, pestrejši in kakovostnejši izbiri industrijskih proizvodov, ne nazadnje pa naj bi prav proizvodna obrt vplivala na zmanjšanje uvoza vrste proizvodov v malih serijah, ki zdaj krepko obremenjujejo našo plačilno bilanco s tujino. V teh naporih bo treba veliko več kot dosedaj storiti predvsem na področju storitvene obrti, saj je znano, da je leta zadnja leta nizko akumulativna, poleg tega pa prihaja v njej tudi do največje fluktuacije delovne sile. Dejstvo je, da je tudi v Centru tako kot v ostalih občinah, še zlasti na širšem ljubljanskem območju, storitvena obrtna dejavnost bolj ali manj podrejena lokalnim zahtevam, torej ima docela lokalni značaj in je namenjena zadovoljevanju potreb občanov na ožjih območjih. Spričo tega bodo morale za njen nadaljnji razvoj poleg sindikatov in ostalih družbenih dejavnikov z enako mero skrbeti tudi potrošniški sveti, krajevne skupnosti in organizacije združenega dela, ki so posebno v Centru zadnja leta kratkomalo namerno pozabljale na dejavnost, brez katere si praktično ne moremo predstavljati našega življenja.

S tem pa nočemo zmanjševati pomena proizvodne obrti, ki bo morala podobno, kot storitvena obrtna dejavnost, dobiti v občini svoje mesto, predvsem pa enakovreden položaj z ostalimi gospodarskimi panogami. Malo gospodarstvo bo moralo zdaj, bolj kot kdajkoli prej, izkoristiti svojo »življenjsko priložnost«. Toliko bolj ob dejstvu, da mu ustava in zakon o obrti odpirata in zagotavljata neslutene možnosti za njegov nadaljnji razvoj, v največji meri pri zadovoljevanju potreb naših občanov po vrsti uslužnostnih storitev, za katere dosedaj nismo ali nismo hoteli imeti poslušna. Položaj, v kakršnem sta se ta leta znašli storitvena in proizvodna obrt opozarja, da bo treba tudi na tem področju z odločno akcijo sindikatov, gospodarske zbornice, občin in ostalih dejavnikov storiti krepak korak naprej. V nasprotnem primeru bodo še tako dobro zastavljeni programi ostajali zgolj na papirju, čeprav vemo, da se je malo gospodarstvo znašlo pred svojo življenjsko prelomnico, pred dejstvom, ko bo treba od besed in obljub preiti k dejanjem, k akciji, s katero bomo lahko čez čas razrešili njegove najhujše probleme.

I. V.